

Sygn. akt III PK 42/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z powództwa E. H.

przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Specjalistycznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej Z. w S.

o odszkodowanie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 października 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S.

z dnia 21 sierpnia 2015 r., sygn. akt VI Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 21 sierpnia 2015 r., po rozpoznaniu sprawy z powództwa E. H. przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Specjalistycznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej „Z.” w S. o odszkodowanie, na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w S. z dnia 8 lipca 2014 r. (mocą którego zasądzono od pozwanego na rzecz powódki kwotę 50.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 13 października 2012 r. do dnia zapłaty, oddalono powództwo w pozostałym zakresie, zasądzono

od pozwanego na rzecz powódki kwotę 77 zł tytułem kosztów procesu, nadano wyrokowi w pkt I rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 18.174,07 zł i nakazano pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w S. kwotę 2.500 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo i odstąpił od obciążenia powódki kosztami procesu (pkt I), a także odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu w instancji odwoławczej (pkt II).

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną powódki. Skargę kasacyjną oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego: art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 30 § 4 k.p. Skarżąca wniosła o uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w całości przez oddalenie apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego; ewentualnie wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i zasądzenie na rzecz strony powodowej od strony pozwanej kosztów postępowania według norm przepisanych za wszystkie instancje.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano jej oczywistą zasadność, a także występowanie potrzeby wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych. Zdaniem skarżącej, w niniejszej sprawie zachodzi podwójna rozbieżność orzecznictwa: w ramach instancji (pomiędzy orzeczeniem Sądu Okręgowego a orzeczeniem Sądu Rejonowego w tej samej sprawie), jak również w orzecznictwie Sądu Okręgowego VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. w sprawach analogicznych, rozpatrywanych przez ten Sąd Okręgowy.

W uzasadnieniu wniosku podniesiono, że stosowanie przepisów art. 45 § 1 k.p. i art. 30 § 4 k.p. - istotnych w życiu społecznym i zabezpieczających elementarne interesy osób wykonujących pracę zarobkową - nie jest jednolite, jak również nie jest prawidłowe i jest społecznie niesprawiedliwe. Powódka E. H. była zatrudniona w pozwanym Szpitalu w oparciu o umowę o pracę zawartą na czas nieokreślony na stanowisku Ordynatora Oddziału II Pediatrii i Neurologii Wieku Rozwojowego, a na stanowisku Zastępcy Ordynatora Oddziału (zastępcy powódki) - również w oparciu o umowę o pracę zawartą na czas nieokreślony - zatrudniona była dr I. K. Powódka E. H. dwukrotnie wygrała konkurs na stanowisko Ordynatora

wyżej wymienionego Oddziału, organizowany i przeprowadzony przez Izbę Lekarską w S. na wniosek Dyrekcji Szpitala i nie zachodziły żadne przeszkody ani prawne ani faktyczne do przeprowadzenia kolejnego konkursu na zajmowane przez powódkę stanowisko Ordynatora. Zabrakło jedynie woli i stosownego wniosku Dyrekcji Szpitala do Izby Lekarskiej o przeprowadzenie konkursu (powódka do złożenia takiego wniosku nie jest uprawniona). Podkreślić należy, że stanowisko Ordynatora wyłonionego z konkursu w Izbie Lekarskiej, zatrudnionego na podstawie umowy o pracę, nie jest stanowiskiem kadencyjnym - co prawidłowo ustalił Sąd Okręgowy. W przedmiotowym stanie faktycznym, w miesiącu lutym 2012 r. doszło do poważnego konfliktu pomiędzy pozwanym pracodawcą z jednej strony a powódką E. H. (jako Ordynatorem Oddziału) i I. K. (jako zastępcy ordynatora czyli zastępcy powódki w tym samym oddziale) z drugiej strony. Do konfliktu doszło na tle tych samych zamierzeń Dyrekcji Szpitala, którym to zamierzeniom zarówno skarżąca, jak i wyżej wymieniona jej zastępczyni kategorycznie sprzeciwiły się na piśmie. Sprzeciw skarżącej i jej zastępcy dotyczył wyłącznie zamierzonej (i ostatecznie zrealizowanej po zwolnieniu powódki) przez Dyrekcję Szpitala likwidacji 24-godzinnej opieki specjalistycznej na oddziale kierowanym przez skarżącą, tj. likwidacji całodobowych dyżurów lekarzy specjalistów neurologów dziecięcych na jedynym w Województwie Zachodniopomorskim akredytowanym, specjalistycznym oddziale pediatrycznym z podspecjalizacją w neurologii dziecięcej. Sprzeciw ten, wyrażony na piśmie, był jedyną przyczyną konfliktu skarżącej i jej zastępcy z Dyrekcją Szpitala. Powyższa istotna okoliczność konfliktu z Dyrekcją na tle obsady dyżurów na oddziale została przez Sąd Okręgowy uwzględniona w odniesieniu do zastępcy ordynatora I. K., ale już nie została przez ten sam Sąd uwzględniona w odniesieniu do skarżącej, jako ówczesnego ordynatora oddziału. W oparciu o te same - prawidłowo ustalone - okoliczności faktyczne, dotyczące tak samo skarżącej, jak i jej zastępcy, Sąd Okręgowy najpierw uznał, że w odniesieniu do zastępcy Ordynatora I. K. konflikt z Dyrekcją szpitala zaistniał i był rzeczywistą przyczyną wypowiedzenia przez Szpital umowy o pracę i z tego powodu Sąd Okręgowy oddalił apelację Szpitala w sprawie I. K. i podtrzymał zasądający wyrok Sądu Rejonowego w sprawie o odszkodowanie za bezzasadne rozwiązanie umowy o pracę zawartej na czas

nieokreślony, a następnie w odniesieniu do skarżącej E. H. konflikt z Dyrekcją nie był, w ocenie Sądu Okręgowego, rzeczywistą przyczyną wypowiedzenia, dlatego Sąd Okręgowy w analogicznej sprawie uwzględnił apelację pozwanego Szpitala i oddalił powództwo skarżącej o odszkodowanie z powodu bezzasadnego wypowiedzenia umowy o pracę. Sąd Okręgowy uczynił tak, pomimo że w procesie zarówno fakt zaistnienia konfliktu, jak i przyczyny konfliktu zostały potwierdzone przez świadków pozwanego Szpitala - ówczesnych Dyrektorów A. N. i P. G.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi do rozpoznania, zaś w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - wniósł o jej oddalenie, a ponadto o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Co się tyczy tej przesłanki przesądu, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, przepisy mające być przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego powinny należeć do katalogu przepisów, których naruszenie przez sąd drugiej instancji zarzucono w ramach podstawy skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNP 2004 nr 12, poz. 211). Rzeczą skarżącego jest zaś wykazanie, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości ze sprecyzowaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć (postanowienia Sadu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 2-4 poz.43 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Oczywiście jest, iż budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia - mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak sam przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd też wspomniane wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, by ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów. W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni przepisów prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego, a nie korekta orzeczeń wydawanych przez sady powszechne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

W razie wskazania tej przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia

2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżąca nie wykazała istnienia żadnej z powołanych przesłanek przesądu.

Stawiając tezę o potrzebie wykładni przepisów prawa, tj. art. 45 § 1 k.p. i art. 30 § 4 k.p., autor skargi kasacyjnej nie przedstawił jakiegokolwiek wyводу prawnego nawiązującego w sposób generalny i abstrakcyjny do treści tych przepisów i nie wykazał, na czym polegają trudności w dekodowaniu zawartych w nich norm prawnych. Nie wyjaśnił też, w jaki sposób doszło do kwalifikowanego ich naruszenia przez Sąd Okręgowy, co przemawiałoby za przyjęciem oczywistej

zasadności skargi. Nie stanowi przejawu rozbieżności orzecznictwa w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. sytuacja, gdy w danej sprawie dochodzi do wydania przez sąd drugiej instancji wyroku reformatoryjnego, ani sytuacja, gdy w podobnych sprawach dotyczących innych pracowników zapadają różne rozstrzygnięcia, jeśli jest to wynikiem odmiennych ustaleń sądów orzekających co do rzeczywistych przyczyn rozwiązania z tymi pracownikami stosunku pracy. W takich przypadkach nie mamy bowiem do czynienia z rozbieżnością w sądowej wykładni prawa, ale odmiennymi ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez sądy orzekające w różnych sprawach lub orzekających wprawdzie w tej samej sprawie, ale w różnych instancjach. Skarżąca w istocie nie zgadza się z ustaleniami faktycznymi poczynionymi w sprawie przez Sąd Okręgowy. Tymczasem kwestie dotyczące ustalonych faktów nie stanowią przedmiotu kontroli kasacyjnej, w związku z czym opartemu na tej podstawie wnioskowi o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania towarzyszą niedopuszczalne motywy (art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c.; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2014 r., V CSK 140/13, LEX nr 1458681).

Konkludując: wobec niewykazania istnienia wskazanych w skardze kasacyjnej przesłanek przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.